

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 9 декември 2022 г.
(OR. en)

15869/22

COPEN 439
CRIMORG 179
ENFOPOL 635
ENV 1280
JAI 1653
CATS 73

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
Относно:	Окончателен доклад за последващите действия във връзка с 8-мия кръг на взаимни оценки „Практическо изпълнение и функциониране на европейските политики за превенция на престъпленията против околната среда и борбата с тях“

**Окончателен доклад за последващите действия във връзка с 8-мия кръг на
взаимни оценки
„Практическо изпълнение и функциониране на европейските политики за
превенция на престъпленията против околната среда и борбата с тях“**

Съдържание

1. ВЪВЕДЕНИЕ 4

2. ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙСТВИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ДОКЛАДИТЕ 6

2.1 Общ анализ 6

2.2 Анализ по теми 6

2.2.1 Задълбочаване на сътрудничеството между националните компетентни органи 7

2.2.2 Подобряване на обучението в областта на престъпленията против околната среда 7

2.2.3 Специализация на компетентните органи 8

2.2.4 Статистика 9

2.2.5 Укрепване на бюджета и персонала, занимаващ се с престъпления против околната среда 10

2.2.6 Засилване на стратегическия подход за борба с престъпленията против околната среда 10

2.2.7 Засилване на сътрудничеството между публичния и частния сектор 11

2.2.8 Други теми 11

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ 13

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Вследствие на приемането на Съвместното действие от 5 декември 1997 г.¹ (наричано по-долу „Съвместно действие“), бе създаден механизъм за оценяване на прилагането и въвеждането на национално равнище на международни инициативи в борбата с организираната престъпност. В съответствие с член 2 от съвместното действие, на 14 декември 2016 г. работна група „Общи въпроси, включително оценяване“ (GENVAL) взе решение, че осмият кръг на взаимни оценки следва да бъде посветен на практическото изпълнение и функциониране на европейските политики за превенция на престъпленията против околната среда и борба с тях².

На заседанието си от 5 май 2017 г. работна група „Общи въпроси, включително оценяване“ одобри въпросника за оценка³ за осмия кръг на взаимни оценки, както и последователността на посещенията за взаимни оценки⁴.

Процесът на оценяване беше проведен от септември 2017 г. до март 2019 г. и следваше модел, който съответства на този от предходните кръгове на оценки. За тази цел след всяко посещение за оценка беше изготвян доклад, съдържащ фактическо описание на съответните организационни структури и правни практики на оценяваната държава членка. В съответните доклади по държави се посочват и областите, в които е необходимо подобрене, и областите на добри практики, както и препоръките, които оценяващият екип счита за подходящи, за да се рационализира допълнително и да се подобри борбата с престъпленията против околната среда на равнище ЕС. Окончателният доклад относно осмия кръг на взаимни оценки⁵ с препоръки беше приет от Съвета на 2–3 декември 2019 г.

¹ Съвместно действие от 5 декември 1997 г. (97/827/ПВР), ОВ L 344, 15.12.1997 г., стр. 7 – 9.

² ST 15196/16.

³ ST 7752/17 REV 1.

⁴ ST 7834/17 REV 1.

⁵ ST 14852/19.

След период от 18 месеца всяка държава членка трябваше да представи доклад за последващите действия във връзка с изпълнението на препоръките, отправени към нея в съответните доклади по държави. Генералният секретариат на Съвета получи докладите за последващите действия от всички държави членки. По време на заседанието на работна група „Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси“ (COPEN) на 7 март 2022 г. бяха представени седем доклада за последващи действия⁶.

На заседанието от 15 юли 2022 г. на работна група „Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси“ (COPEN) и на заседанието от 20 юли 2022 г. на работна група „Правоприлагане“ (LEWP) председателството прикани делегациите, които изрично желаят техният доклад за последващи действия във връзка с 8-мия кръг на взаимни оценки да бъде представен на предстоящо съвместно заседание на работните групи LEWP и COPEN, преди представянето на окончателния доклад за последващите действия, да информират съответно председателството и Генералния секретариат на Съвета⁷. Една държава членка изрази желанието си да представи своя доклад за последващите действия.⁸

От името на председателството Генералният секретариат на Съвета внимателно анализира предоставената от държавите членки информация относно изпълнението на препоръките. Следва да се подчертае, че няколко препоръки се отнасят до уникалната структура на съответните държави членки, поради което тези препоръки не са напълно еднакви. Въпреки това общите знаменатели позволиха да има категоризация, която даде възможност да се изготви подробният анализ по-долу.

⁶ Обсъдени бяха следните доклади за последващи действия: Швеция (ST 9882/19), Нидерландия (ST 8951/20), Словакия (ST 5792/20), Германия (ST 9639/20), Белгия (ST 7669/1/20 REV 1), Чешка република (ST 8952/2/20 REV 2) и Португалия (ST 5769/1/21 REV 1).

⁷ WK 9127/22.

⁸ Хърватия изрази интерес да представи своя доклад за последващите действия (ST 5446/22), което ще стане на следващото съвместно заседание на работните групи LEWP и COPEN.

2. ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙСТВИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ДОКЛАДИТЕ

2.1. Общ анализ

Всички държави членки изпратиха докладите си за последващите действия на Генералния секретариат на Съвета.

От 334-те препоръки, отправени към държавите членки, представили своите доклади за последващи действия:

- 205 препоръки са били изпълнени (което представлява 61% от общия брой),
- 77 препоръки са изпълнени частично или са в процес на изпълнение (което представлява 23% от общия брой), а
- 52 препоръки не са изпълнени (което представлява 16% от общия брой).

Тези данни показват, че като цяло държавите членки са следвали отправените от експертите препоръки. Ако изпълнените препоръки се добавят към тези, които са частично изпълнени или са в процес на изпълнение, процентът е 84% от общия брой препоръки. Като се има предвид, че за някои препоръки срокът от 18 месеца за изпълнение на последващите действия може да се окаже кратък, особено в случаите на законодателни изменения, нормално е да се очаква такъв дял на изпълнение.

2.2. Анализ по теми

Препоръките, направени от екипите за оценка към държавите членки, се групират по теми. Най-важните теми с най-голям брой препоръки са посочени по-долу.

2.2.1. Улесняване на сътрудничеството между националните компетентни органи

Темата, която привлече най-голямо внимание от страна на екипите за оценка, беше сътрудничеството между компетентните органи в борбата с престъпленията против околната среда. В тази област експертите направиха 53 препоръки, представляващи почти 16% от всичките препоръки, отправени към държавите членки. Поради това експертите считат, че сътрудничеството между националните компетентни органи, е един от най-важните приоритети. Това е напълно разбираемо в област, в която участват няколко заинтересовани страни.

От тези 53 препоръки:

- 40 препоръки са изпълнени (75% от общия брой),
- 9 препоръки са изпълнени частично или са в процес на изпълнение (17% от общия брой), а
- 4 препоръки не са изпълнени (8% от общия брой).

Тези данни показват, че държавите членки са следвали препоръките на експертите. Сред различните постижения, посочени в докладите за последващите действия, може да се спомене създаването на Национална работна група по екологична сигурност (NEST), подписването на споразумения между националните компетентни органи, определянето на точки за контакт, създаването на хоризонтални работни групи или достъпът до различни бази данни.

Трудностите, свързани с неизпълнението на препоръките в тази област, произтичат от конституционни или законодателни проблеми.

2.2.2. Подобряване на обучението в областта на престъпленията против околната среда

Обучението беше втората тема, по която експертите отправиха препоръки. В тази област към държавите членки бяха отправени 40 препоръки, което представлява 12% от общия брой препоръки. Очевидно експертите са установили, че има възможност за подобряване на нивото на познания на различните заинтересовани страни в борбата с престъпленията против околната среда.

От тези 40 препоръки:

- 33 препоръки са изпълнени (83% от общия брой),
- 3 препоръки са изпълнени частично или са в процес на изпълнение (7% от общия брой), а
- 4 препоръки не са изпълнени (10% от общия брой).

Докладите за последващите действия показват, че държавите членки са положили реални усилия за изпълнение на препоръките, свързани с обучението. Те са разработили нови обучения (включително в електронен формат) за компетентните органи. Освен това са организирали семинари и съвместни обучения за различни имащи отношение органи.

Тези данни показват, че държавите членки следват правилния път за подобряване на знанията сред всички съответни заинтересовани страни и че следва да продължат да полагат усилия. Поради пандемията или независимостта на съдебната власт обаче някои държави членки не бяха в състояние да изпълнят препоръките.

2.2.3. Специализация на компетентните органи

Третата област на подобрение, която експертите изтъкнаха, е специализацията на компетентните органи. Действително, 30 препоръки бяха свързани с тази тема, което е почти 9% от общия брой препоръки.

От тези 30 препоръки:

- 16 препоръки са изпълнени (53% от общия брой),
- 9 препоръки са изпълнени частично или са в процес на изпълнение (20% от общия брой), а
- 5 препоръки не са изпълнени (17% от общия брой).

Повече от половината от тези 30 препоръки са изпълнени и държавите членки създадоха национални мрежи в рамките на някои компетентни органи, както и длъжности на специализирани прокурори или полицейски служители/следователи.

Въпреки това изглежда, че държавите членки са имали затруднения да стеснят допълнително специализацията на компетентните органи. Основната причина изглежда е необходимостта от време за създаване на специализирани звена, особено в рамките на полицията. Държавите членки подчертаха също така трудностите при назначаването на специализирани прокурори в своите държави или при превръщането на специализацията в областта на престъпленията против околната среда в предварително условие преди назначаването на прокурор. Освен това някои държави членки подчертаха факта, че броят на наказателните дела за престъпления против околната среда не е достатъчен, за да се наложи специализация в рамките на съдебната система.

2.2.4. Статистика

Друг важен въпрос е липсата на статистически данни: Към държавите членки бяха отправени 26 препоръки за подобряване на събирането на данни с цел придобиване на по-ясна представа за престъпленията против околната среда.

От тези 26 препоръки:

- 8 препоръки са изпълнени (30% от общия брой),
- 11 препоръки са изпълнени частично или са в процес на изпълнение (42% от общия брой), а
- 7 препоръки не са изпълнени (27% от общия брой).

Очевидно е, че в тази област държавите членки срещат трудности при изпълнението на препоръките. Някои държави членки са намерили, а други още търсят начин, който да гарантира по-добър обмен на информация и събиране на информация между компетентните органи в борбата с престъпленията против околната среда и да ги обедини в една система. Освен това някои държави членки публикуват статистическите си данни за престъпленията против околната среда.

Докладите за последващите действия показват, че основното предизвикателство в тази област е да се създаде обединена база данни, в която да се събират всички данни от различните компетентни органи. Има технически проблеми, които правят връзките между съществуващите бази данни сложни или невъзможни. Няколко държави членки подчертаха и факта, че не е ясно какъв вид данни се очакват точно.

2.2.5. Укрепване на бюджета и персонала, занимаващ се с престъпления против околната среда

Друг важен въпрос за екипите за оценка беше необходимостта от разпределяне на средства, специално предназначени за борбата с престъпленията против околната среда, и за укрепване на персонала на компетентните органи. В тази област експертите направиха 25 препоръки (7,5% от общия брой препоръки).

От тези 25 препоръки:

- 15 препоръки са изпълнени (60% от общия брой),
- 3 препоръки са изпълнени частично или са в процес на изпълнение (12% от общия брой), а
- 7 препоръки не са изпълнени (28% от общия брой).

Повече от половината препоръки са изпълнени: няколко държави членки са назначили служители в митниците, полицията или агенциите за опазване на околната среда. Освен това някои държави членки са увеличили бюджета си за съдебната система и полицията.

Значителен брой държави членки обаче не са могли да изпълнят препоръките. Причините за това са трудностите при намирането на допълнителни средства както за наемането на персонал, така и за разпределянето им в бюджета за престъпленията против околната среда. Освен това, по този втори въпрос някои държави членки срещат правни проблеми при разпределянето на средствата, специално що се отнася до борбата с престъпленията против околната среда.

2.2.6. Засилване на стратегическия подход за борба с престъпленията против околната среда

24 препоръки (7%) бяха отправени към държавите членки с цел разработване на единна национална стратегия в областта на околната среда, като се определят приоритетите и ресурсите за борба с престъпленията против околната среда и се определят ролите на различните участници и тяхното сътрудничество в тази област.

От тези 24 препоръки:

- 17 препоръки са изпълнени (70% от общия брой),
- 6 препоръки са изпълнени частично или са в процес на изпълнение (25% от общия брой), а
- 1 препоръка не е изпълнена (5% от общия брой).

В тази област държавите членки до голяма степен са следвали препоръките на експертите. В докладите за последващите действия се описват дългосрочните стратегически планове с участието на националните компетентни органи или министерствата, които отговарят за тези органи. В един доклад за последващите действия дори се споменава, че се създава специално министерство със собствена политика в областта на борбата с престъпленията против околната среда.

2.2.7. Засилване на сътрудничеството между публичния и частния сектор

Сътрудничеството между публичния и частния сектор обхваща няколко аспекта: в неговия обхват попадат сътрудничеството между публичните органи и частните дружества или неправителствените организации, както и аспектът, свързан с информационни кампании и осведоменост по въпросите на околната среда. В тази област бяха отправени 18 препоръки.

От тези 18 препоръки:

- 14 препоръки са изпълнени (78% от общия брой),
- 2 препоръки са изпълнени частично или са в процес на изпълнение (11% от общия брой), а
- 2 препоръки не са изпълнени (11% от общия брой).

Почти всички държави членки са изпълнили препоръките. Те докладваха, че са взели предвид обществената осведоменост в своите планове за действие за борба с престъпленията против околната среда. Освен това компетентните национални органи са изградили връзки с частния сектор или НПО, за да получат повече информация и подкрепа за своите разследвания.

2.2.8. Други теми

Останалите препоръки представляват около една трета от всички препоръки, отправени към държавите членки.

Някои от тези препоръки са свързани с възможността за засилване на сътрудничеството с мрежи на ЕС като *Мрежата на Европейския съюз за прилагане и спазване на правото в областта на околната среда* (IMPEL), *Мрежата за борба с престъпленията срещу околната среда* (EnvCrimeNet), *Европейската мрежа на прокурорите за околната среда* (ENPE) или *Форума на съдиите от Европейския съюз за околната среда* (EUFJE). Препоръките бяха добре приети и държавите членки са определили практикуващи специалисти, които да се присъединят към тези мрежи или да подобрят връзките си с тях.

Друг важен въпрос е увеличаването на броя на проверките на превоза на отпадъци и качеството на тези проверки. Почти всички препоръки по този въпрос са изпълнени. Държавите членки са изпълнили задълженията си по различен начин: те са увеличили броя на служителите в рамките на компетентните органи, които впоследствие са завишили броя на проверките, или са възложили на съществуващите органи да изпълняват допълнителни проверки. Те също така са разработили съвместни инспекции с участието на различни компетентни органи, което позволява при една и съща проверка да се използват качествата на различни органи. Освен това те са разпространили добрите практики на някои компетентни органи сред останалите органи.

Предложенията за по-добро обвързване на престъпленията против околната среда с икономическите престъпления са почти изцяло изпълнени. Това е направено от държавите членки чрез издаване на нов закон или определяне на нови приоритети в рамките на компетентните органи. В същия дух държавите членки, на които беше препоръчано да направят това, са увеличили размера на административните глоби, внесли са законодателни промени или са създали нови административни инструменти, като например насоки за компетентните органи.

По-проблематични бяха препоръките, в които се предлага разграничение между административни и наказателни санкции. Някои държави членки са преразгледали своето законодателство или възнамеряват да направят това, други държави членки са счели, че съществуващите понастоящем критерии са достатъчни, за да се направи това разграничение.

Друга важна тема беше свързана със създаването на система за анализ на риска. От държавите членки, на които беше препоръчано да направят това, само няколко са успели да го приложат в рамките на 18-те месеца, посветени на последващите действия. Други държави членки се нуждаят от повече време, което е разбираемо, когато се създава нова платформа или ако прилагането се осъществява постепенно.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като се има предвид броят на изпълнените препоръки, включително препоръките, които са частично изпълнени или са в процес на изпълнение, държавите членки считат, че препоръките, отправени от екипите за оценка в съответните доклади по държави, са от значение за борбата с престъпленията против околната среда.

Следва да се направи позоваване на текущите преговори по проекта за *директива относно защитата на околната среда чрез наказателно право и за замяна на Директива 2008/99/ЕО*⁹. Предложението има за цел да подобри и да добави точност, правна сигурност и ефективност в правната рамка на ЕС относно престъпленията против околната среда. Тези мерки ще подобрят рамката в подкрепа на изключително важната работа на специалистите в борбата с престъпността, като инспектори, полицейски служители, прокурори и съдии.

Като се взема предвид законодателният процес, не се предвиждат по-нататъшни последващи мерки в рамките на осмия кръг на взаимни оценки.

⁹ COM(2021) 851 final.